

Kuva: Sami Kivistö

18.3.2025

Elina Heikkilä
Väitöskirjatutkija
Oikeustieteiden laitos
Itä-Suomen yliopisto

Antti Belinskij
Ympäristöoikeuden professori
Oikeustieteiden laitos
Itä-Suomen yliopisto

POLITIIKKASUOSITUS

Järviruo'on teollisen mittakaavan niitto – vesioikeudelliset ratkaisut

Tämä politiikkasuositus esittää oikeudellisia ratkaisuja järviruo'on teollisen mittakaavan niiton mahdollistamiseksi vesialueilla. Hyvin suunniteltu niitto voi parantaa ranta-alueiden monimuotoisuutta, auttaa ravinteiden poistossa ja tarjota kestävästi tuotettua raaka-ainetta tuotantotaloudelle. Suosittelemme pieniä muutoksia vesilakiin (VL 587/2011) selkeyden lisäämiseksi.

Järviruo'on teollisen mittakaavan niitto on mahdollista nykyisen lainsäädännön puitteissa, mutta käyttöoikeuskysymykset ja ympäristövaikutukset on ratkaistava huolellisesti, joihin olemme kehittäneet ratkaisuja tässä politiikkasuosituksessa. Pienet muutokset vesilakiin voisivat selventää niittohankkeiden oikeudellisia edellytyksiä ja helpottaa niiden toteuttamista.

Interreg

Co-funded by
the European Union

Central Baltic Programme

BalticReed

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Niiton tarve ja vaikutukset

Järviruo'on niitto on tarpeen ranta-alueiden ennallistamiseksi ja monimuotoisuuden lisäämiseksi. Teollisen mittakaavan niitto voi palvella taloudellisia ja ympäristönsuojelullisia tarpeita, mutta sen ympäristövaikutukset riippuvat toteutustavasta.

Käyttömahdollisuudet

Järviruo'olle on nykyisin vahvaa kysyntää erilaisen tuotteiden raaka-aineena, kuten lannoitteena, rakennusmateriaalina, biopolttoaineena ja korkean jalostusasteen tuotteissa kuten biohiilessä ja biomuovissa.

Oikeudelliset haasteet

Haasteet liittyvät vesialueiden omistuksen hajanaisuuteen, käyttöoikeuksien järjestämiseen, luvanvaraisuuskynnyksen ylittymiseen, ilmoitusmenettelyn soveltumattomuuteen laajoihin hankkeisiin, käyttöoikeuden perustamisen vaikeuksiin ja ympäristövaikutusten arviointiin.

SUOSITUKSET

- **Laajan mittakaavan niiton sisällyttäminen haitan poistamistoimenpiteisiin:** Tämä muutos mahdollistaisi teollisen mittakaavan niiton toteuttamisen haitan poistamisena, mikä helpottaisi käyttöoikeuksien saamista.
- **Vesilain selventäminen käyttöoikeuksien tarpeesta:** Selvennys siitä, että tietyn-tyyppisille hankkeille, kuten laajoille niittohankkeille, ei vaadita käyttöoikeutta hankealueeseen, helpottaisi hankkeiden toteuttamista.
- **Niittohankkeiden sisällyttäminen vähäisen käyttöoikeuden myöntämisperusteisiin:** Tämä mahdollistaisi vähäisen käyttöoikeuden myöntämisen niittohankkeille, mikä helpottaisi lupaprosessia ja käyttöoikeuksien järjestämistä.

Sisällysluettelo

Johdanto	3
Järviruo'on niiton tarpeet ja vaikutukset.....	4
Järviruo'on käyttömahdollisuudet	4
Ruovikoitumisen ympäristövaikutukset	4
Niiton ympäristövaikutukset	5
Intressien yhteensovittamisen tarpeet.....	5
Niittohankkeiden oikeudelliset haasteet	6
Vesialueiden omistus	6
Niittohankkeiden ennakkoarviointi	6
Lupaharkinta.....	7
Käyttöoikeuden tarve.....	8
Käyttöoikeuden perustaminen.....	9

Ruotsin ja Ahvenanmaan lainsäädäntö	10
Ruotsin lainsäädäntö	10
Ahvenanmaan lainsäädäntö	11
Vertailu Suomen oikeustilaan	11
Oikeudellisen sääntelyn kehittämisen tarpeet ja ratkaisut Suomessa.....	12
Oikeuden soveltaminen ja tulkinta	12
Lainsäädännön kehittämisen tarpeet.....	13
Päätelmät	14
Lähdeluettelo.....	15

Johdanto

Tässä politiikkasuosituksessa esitetään oikeudellisia ratkaisuja järviruo'on teollisen mittakaavan niiton mahdollistamiseksi vesialueilla. Siinä 1) analysoidaan vesienkäytön oikeudellista sääntelyä ja 2) esitetään ehdotuksia laintulkinnan ja lainsäädännön kehittämiseksi. Johtopäätöksenä on, että järviruo'on teollisen mittakaavan niitto on mahdollista järjestää nykyisen lainsäädännön perusteella, mutta asian selvittämiseksi suositellaan pienten muutosten tekemistä vesilakiin (VL 587/2011).

Teollisen mittakaavan järviruo'on niitto on toimintaa, jonka tuloksena järviruokoa voidaan käyttää teollisuuden raaka-aineena. Niitto on laaja-alaista ja sijoittuu tyypillisesti rannikkovesien alueelle. Järviruokoa voidaan hyödyntää esimerkiksi lannoitustuotteiden ja rakennusteollisuuden raaka-aineena, biopolttoaineena sekä korkean jalostusasteen tuotteissa. Tähän mennessä niittotoiminta ja järviruo'on hyödyntäminen teollisuudessa on ollut pienipiirteistä.

Järviruo'on niitossa tulee noudattaa vesilain säännöksiä. Lisäksi sovellettavaksi tulee luonnonsuojelulaki (9/2023), jos niitto sijoittuu suojelualueelle tai jos se voi muuten vaikuttaa luonnonsuojeluarvoihin. Vesilaissa säädetään vesitaloushankkeiden luvantarpeesta ja oikeuksista toisen vesialueen käyttöön. Vesitaloushankkeet ovat tyypillisesti rajoittaneet ja vaikutuksiltaan selväpiirteisiä veden ottamis- tai vesirakentamishankkeita. Vesilaissa ei ole erityisiä säännöksiä järviruo'on niittohankkeita varten, eikä lain valmistelussa ole kiinnitetty huomiota tämänkaltaisiin alueellisesti laaja-alaisiin ja ajoittain toistuviin toimintoihin.

Pienipiirteisille järviruo'on niittohankkeille ei ole tarvittu vesilain mukaista lupaa. Käytännössä niitä on toteutettu vesialueen omistajan suostumuksen tai vesilain mukaisen ilmoituksen (VL 1:15) perusteella haitan poistamishankkeina. Haitan poistamista varten ei tarvita vesialueen omistajan suostumusta, mutta toiminnasta on ilmoitettava omistajille etukäteen. Teollisen mittakaavan niittoa voidaan tuskin katsoa vesilain mukaiseksi haitan poistamishankkeeksi, vaan sen vaikutusten hallinta ja käyttöoikeuksien järjestäminen saattavat edellyttää vesilupaa.

Vesialueiden omistuksen hajanaisuus on haaste järviruo'on niittoa varten tarvittavien käyttöoikeuksien järjestämiselle. Laajat hankkeet voivat sijoittua monille vesialueille, ja vesialueiden omistajat eivät useinkaan ole järjestäytyneet osakaskunniksi. Lukuisia vesialueiden omistajia on vaikea tavoittaa siten, että niittotoiminnalle saataisiin omistajan suostumus tai että siitä edes pystyttäisiin ilmoittamaan kaikille omistajille.

Tämä politiikkasuositus sisältää ensin kuvauksen järviruo'on niiton tarpeista ja vaikutuksista (2 luku). Tämän jälkeen tarkastellaan niittotoiminnan oikeudellista sääntelyä Suomessa (3 luku) ja luodaan katsaus Ruotsin ja Ahvenanmaan lainsäädäntöön (4 luku). Lopussa esitetään kansallisen oikeuden kehittämistarpeet ja -ratkaisut (5 luku) ja päätelmät (6 luku).

Järviruo'on niiton tarpeet ja vaikutukset

Järviruoko on monivuotinen heinäkasvi. Ruovikoiden määrä on lisääntynyt voimakkaasti Etelä-Suomen rannikkoalueilla vesistöjen rehevöitymisen, ranta-laidunnuksen vähentymisen, ilmastonmuutoksen ja maankäytön muutosten takia. Etelä-Suomessa ruovikon arvioitu pinta-ala on 30 000 hehtaaria. Siten järviruo'on niittämisen mahdollisuudet ovat hyvät, ja usein niittotoiminnalle on tarve ranta-alueiden ruovikoitumisen estämiseksi (ELY-keskus, Järviruo'on tietopankki; Klemola – Härjämäki – Pihlaja 2013).

Järviruo'on niitto on tällä hetkellä pienimuotoista ja ajoittuu tavallisesti kesäaikaan. Ruo'on hyödyntämisen arvoketju on kehittymätön ja sen jatkokäyttö usein kannattamatonta. Arvoketjujen ja jatkokäytön kehittämiseksi ruokomateriaalin saatavuuden tulisi olla tasaista ja niittoalueiden nykyistä laajempia (Joensuu ym. 2014).

Teollisen mittakaavan järviruo'on niitto voi oikein toteutettuna palvella sekä taloudellisia että ympäristön- ja luonnonsuojelullisia tarpeita. Niiton ympäristövaikutukset riippuvat kuitenkin sen toteutustavasta. Väärin toteutettuna niitto voi esimerkiksi lisätä ravinnekuormitusta ja johtaa lajien elinympäristöjen heikkenemiseen.

Järviruo'on käyttömahdollisuudet

Järviruoko on monikäyttöinen materiaali. Se soveltuu maa- ja puutarhataloudessa kuivike- ja kasvualustakäyttöön sekä lannoitteeksi ja maanparannusaineeksi. Rakentamisessa ruokoa voidaan käyttää katto- tai eristemateriaalina ja energiantuotannossa polttolaitoksissa tai biokaasun raaka-aineena (ELY-keskus, Järviruo'on tietopankki).

Ruo'osta on mahdollista valmistaa myös biohiiltä ja korkean jalostusasteen tuotteita. Biohiiltä voidaan hyödyntää esimerkiksi akku- ja metalliteollisuudessa, vedenpuhdistuksessa ja hiilivarastona. Ruokotuotteet voivat toimia muun muassa biomuovin valmistuksen, lääke- ja tekstiiliteollisuuden ja kosmetiikkatuotteiden raaka-aineina (Hyvärinen 2017; Alho ym. 2023).

Ruovikoitumisen ympäristövaikutukset

Vesistöjen umpeen ruovikoitumisesta aiheutuu haitallisia vaikutuksia luonnon monimuotoisuudelle, virkistyskäytölle ja vesien laadulle. Biodiversiteetti on yksipuolistunut laajoissa yhtenäisissä ruovikoissa. Suomen merenhoitosuunnitelman toimenpideohjelmassa järviruo'on poisto mainitaan yhtenä elinympäristöjen tilaa parantavana toimenpiteenä (Suomen merenhoitosuunnitelman toimenpideohjelma vuosille 2022–2027).

Lajeista ranta-alueiden umpeenkasvusta ovat kärsineet erityisesti avoimilla ranta-alueilla viihtyvät uhanalaiset lintulajit, kuten kahlaajat. Luontotyypeistä ruovikoituminen vaikuttaa haitallisesti erityisesti matalakasvuisten rantaniittyjen luontotyyppiin (ELY-keskus, Järviruo'on tietopankki).

Kuva: Kaisa Lappalainen

Niiton ympäristövaikutukset

Järviruo'on niitto voi oikein toteutettuna parantaa lajien elinympäristöjen ja vesien tilaa. Niittämällä on mahdollista kunnostaa avoimien ranta-alueiden elinympäristöjä ja poistaa vedestä ravinteita. Samalla voidaan parantaa vesistöjen virkistyskäyttömahdollisuuksia ja rantamaisemaa.

Jotta niitolla voidaan saavuttaa myönteisiä ympäristövaikutuksia, tulee se toteuttaa huolella. Toteutuksessa on otettava huomioon muun muassa ruovikolajien pesimäkausi ja elinympäristövaatimukset. Rotaatioleikkauksessa osa ruovikosta jätetään lajien elinympäristöksi ja osa leikataan 3–5 vuoden välein, jolloin ruovikon rakenne on mahdollista säilyttää monimuotoisena (ELY-keskus, Järviruo'on tietopankki).

Niiton vaikutukset ravinnekuormitukseen ja veden virtaamiin tulee arvioida huolellisesti. Yhtäältä ruovikon leikkuu voi poistaa ravinteita ja parantaa veden virtaamaa. Toisaalta huonosti toteutettuna niitto voi pikemmin vapauttaa vesistöön ruovikkoon sitoutuneita ravinteita ja muita haitallisia aineita, kuten mikromuoveja (Suomen merenhoitosuunnitelman toimenpideohjelma vuosille 2022–2027; Klemola – Härjämäki – Pihlaja 2013).

Intressien yhteensovittamisen tarpeet

Ranta-alueisiin kohdistuu monia intressejä ympäristöarvoista vapaa-ajan käyttöön, mikä tulee ottaa huomioon järviruo'on niittohankkeiden suunnittelussa ja toteuttamisessa. Huolellisesti toteutettu teollisen mittakaavan niitto voi palvella paitsi järviruo'on taloudellista hyödyntämistä myös parantaa ranta-alueiden elinympäristöjä ja vesien tilaa.

Sopivien niittokohteiden valinnassa ja niiton toteutustavan suunnittelussa voi olla mahdollista hyödyntää ranta-alueiden monikäyttösuunnitelmia. Niiden tavoitteena on sovittaa yhteen ranta-alueiden luonnonvarojen hyödyntäminen, monimuotoisuuden suojeleminen, vesiensuojeleminen, virkistyskäyttö ja maisemanhoito (ELY-keskus, Järviruo'on tietopankki).

Kuva: Sami Kivistö

Niittohankkeiden oikeudelliset haasteet

Kuten edellä on tullut ilmi, vesialueella toteutettavaan järviruo'on niittoon sovelletaan vesilakia ja tarvittaessa luonnonsuojelulakia. Vesilain perusteella on tulkinnanvaraista, miten teollisen mittakaavan niittohankkeen käyttöoikeudet voidaan järjestää ja minkälainen etukäteishyväksyntä hankkeelle tarvitaan. Laajan niittotoiminnan käynnistäminen edellyttää, että toiminnan pysyvyys voidaan taata riittävän pitkäksi aikaa.

Vesialueiden omistus

Vesilain perusteella toisen omistamaan vesialueeseen ei saa kohdistaa toimenpiteitä ilman alueen omistajan suostumusta, laista seuraavaa oikeutta tai viranomaisen myöntämää käyttöoikeutta (Hollo 2021). Vesialueiden pirstaloitunut omistuspohja aiheuttaa ongelmia omistajien suostumuksen hankkimiseen.

Valtaosa vesialueista on yhteisaluelaissa (YhtAlueL 758/1989) tarkoitettujen osakaskuntien omistuksessa. Omistus on pirstaloitunutta. Yhdellä vesialueella toimii tyypillisesti useita osakaskuntia.

Osakaskunnan tavoitettavuus riippuu siitä, onko se järjestäytynyt vai järjestäytymätön. Järjestäytyneellä osakaskunnalla on säännöt, ja sen päätösvaltaa käyttää osakaskunnan kokous tai hoitokunta. Järjestäytymättömässä osakaskunnassa ei ole hallintoelintä oikeustoimien tekemistä varten. Tämä johtaa haasteisiin paitsi osakaskunnan päätöksenteossa myös sen jäsenten tavoittamisessa tiedoksiantoja ja suostumuksen pyytämistä varten.

Niittohankkeiden ennakkovalvonta

Järviruo'on niiton toteuttamiseen on vesilaissa kolme vaihtoehtoa. Toteutusvaihtoehdon valinta riippuu hankkeen tarkoituksesta ja vaikutuksista. Niitto voidaan toteuttaa:

1. Alueen omistusoikeuden tai omistajan suostumuksen nojalla ilman vesilain mukaista lupaa tai ilmoitusta.
2. VL 2:15:ssä tarkoitetun ilmoituksen perusteella, jos kyse on VL 2:6:ssä tarkoitetusta haitan poistamisesta toisen alueella. Toimenpiteestä on ilmoitettava vesialueen omistajalle.
3. VL 3 luvussa tarkoitetun vesiluvan perusteella. Vesilupa edellyttää käyttöoikeutta vesialueeseen.

Järviruo'on niitto voidaan toteuttaa pelkän vesialueen omistuksen tai omistajan suostumuksen nojalla, jos niittohanke ei ylitä vesilain mukaista luvantarvekyynnystä. Laaja-alaisissa niittohankkeissa haasteena on kuitenkin se, että suostumus tulee hankkia jokaiselta osakaskunnalta erikseen. Jos kyse on järjestäytymättömästä osakaskunnasta, suostumus on hankittava jokaiselta osakkaalta. Siten omistajan suostumuksen hankkiminen voi käytännössä olla ylivoimainen tehtävä.

Ilmoitusmenettelyssä (VL 2:15) ilmoitus haitan poistamisesta voidaan toimittaa järjestäytymättömälle osakaskunnalle yleistiedoksiantona (VL 2:6). Haitan poistamisen edellytyksenä on, että toimenpiteen toteuttaja kärsii lietteestä, matalikosta tai muusta niihin verrattavasta vesistön käyttöä koskevasta haitasta. Säännöksen tarkoituksena on siten mahdollistaa vesistön tiettyä käyttöä, kuten veneilyä, ja tiettyä käyttäjää häiritsevän haitan poistaminen tietyltä alueelta.

Vesilain ilmoitusmenettely ei sovellu ongelmitta laajan mittakaavan niittohankkeiden toteuttamisen perusteeksi. Teollisen mittakaavan niitossa mikään vesilaissa tarkoitetuista vesistön käyttöön, käyttöjään ja toiminnan kapea-alaisuuteen liittyvistä haitan poistamisen edellytyksistä ei tavallisesti täyty.

Teollisen mittakaavan niitossa vesilain mukainen luvanvaraisuuskynnys saattaa ylittyä hankkeesta aiheutuvien ympäristö- ja yksityisiin etuihin kohdistuvien vaikutusten perusteella. Niittotoimintaan sovelletaan VL 3 luvun 2 §:n mukaista vesitalous-hankkeiden yleistä luvanvaraisuuskynnystä. Sen perusteella hanke vaatii vesiluvan esimerkiksi silloin, jos hanke voi muuttaa rantaa tai vesiympäristöä ja tämä muutos aiheuttaa luonnon muuttumista tai vähentää vesistön soveltuvuutta virkistyskäyttöön. Vertailukohtana voidaan todeta, että vesialueen ruoppaaminen vaatii aina lupaa, jos ruoppausmasan määrä ylittää 500 kuutiometriä (VL 3:3).

Vaikka luvanvaraisuuskynnys ei ylittyisi, laajamittaiselle järviruo' on niitolle voi olla hyödyllistä hakea vesilain mukaista lupaa. Luvan avulla voidaan taata toiminnan pysyvyys esimerkiksi suhteessa alueen omistajaan tai toiminnan ympäristövaikutuksiin. Lupaprosessissa ratkaistaan myös käyttöoikeusky-symykset.

Lupaharkinta

Jos järviruo' on niittohankkeelle tarvitaan vesilain mukainen lupa, se voidaan myöntää joko haitattomuusedellytyksen (ei sanottavasti loukkaa yleistä tai yksityistä etua) tai intressivertailun perusteella (VL 3:4). Käytännössä intressivertailua sovelletaan melko pientenkin hankkeiden vesilupaharkinnassa (ks. korkeimman hallinto-oikeuden (KHO) ratkaisuja esim. KHO 2004:45 ja KHO 18.10.2004 t. 2590).

Vesilupa myönnetään intressivertailuperusteella, jos hankkeesta yleisille tai yksityisille eduille saatava hyöty on huomattava verrattuna siitä niille koituviin menetyksiin (VL 3:4). Erilaiset edut ja menetykset otetaan intressivertailussa laajasti huomioon (VL 3:6–7, HE 277/2009 vp). Ne sisältävät muun muassa hankkeen ympäristövaikutukset.

Intressivertailussa on otettava huomioon, mitä vesienhoitosuunnitelmassa ja merenhoitosuunnitel-massa esitetään vesien tilaan ja käyttöön liittyvistä seikoista (VL 3:6). Käytännössä hankkeelle ei saada myöntää lupaa ilman poikkeusta, jos se vaarantaa vesien- ja merenhoitolain (1299/2004) 21 §:ssä

tarkoitettujen vesienhoidon ympäristötavoitteiden saavuttamisen eli voi heikentää vesimuodostuman tilaa tai vaarantaa sen hyvän tilan saavuttamisen (KHO 2019:166).

Etelä-Suomen aluehallintoviraston (ESAVI) päätök-sessä 13.9.2018 nro 2127/2017 järviruo' on niittoa ja ruoppausta sisältäneen kunnostushankkeen menetyksiä ja hyötyjä arvioitiin seuraavasti. Hank-keen menetyksiksi katsottiin veden sameneneminen ja ravinteiden vapautuminen veteen, jotka aiheutuivat kiintoaineksen lyhytaikaisesta nousemisesta veden pohjasta. Hyödyiksi luettiin puolestaan:

- lahden umpeenkasvun hidastuminen,
- avoimen vesipinta-alan lisääntyminen,
- virtausolosuhteiden ja vedenlaadun parantumi-nen,
- vesimaiseman kohentuminen,
- virkistyskäyttömahdollisuuksien ja venesataman käyttömahdollisuuksien parantuminen sekä
- lintu- ja eläinlajien monipuolistumisen edellytys-ten parantuminen.

Järviruo' on teollisen mittakaavan niittohankkeelle on hyvät mahdollisuudet saada vesilain mukainen lupa intressivertailuperusteella, jos hanke toteutetaan ympäristön kannalta järkevällä tavalla. Tällöin sen eduiksi voivat muodostua yksityisten taloudellisten etujen ohella hankkeen positiiviset vaikutukset luon-non monimuotoisuudelle, virkistyskäytölle ja vesien tilalle. Vesienhoitosuunnitelmasta ja merenhoito-suunnitelmasta, jossa järviruo' on poisto mainitaan elinympäristöjen tilaa parantavana toimenpiteenä, on mahdollista saada tukea hankkeen etujen arviointiin. Tässä yhteydessä voi olla mahdollista kiinnittää huomiota myös ranta-alueen monikäyttö-suunnitelmaan. Hankkeen suunnittelussa on joka tapauksessa pidettävä huoli siitä, että sen haitalliset ympäristövaikutukset minimoidaan (VL 2:7) ja että hanke ei heikennä merkittävästi vedenlaatua.

Tätä politiikkasuositusta varten tehdyssä aluehallin-toviraston edustajan haastattelussa tuli esille, että laajamittaisen järviruo' on niittohankkeen ympäristö-vaikutuksiin sisältyy epävarmuuksia. Siten on kes-keistä, että tällaiset hankkeet suunnitellaan ja niiden vaikutukset arvioidaan huolellisesti. Vesilain perus-teella lupahakemuksessa onkin esitettävä riittävä selvitys hankkeen vaikutuksista yleisiin ja yksityisiin etuihin sekä ympäristöön (VL 11:3).

Kuva: Hanna Hakamäki

Käyttöoikeuden tarve

Kuten edellä on tullut ilmi, vesilain mukaisen lupakynnyksen alle jäävä järviruo'on niitto voidaan toteuttaa alueen omistuksen tai omistajan suostumuksen perusteella. Jos kyse on ilmoitusmenettelyssä käsiteltävästä haitan poistamisesta, käyttöoikeutta ei tarvita, mutta asiasta tulee ilmoittaa etukäteen vesialueen omistajalle (VL 2:6).

Vesiluvan myöntäminen edellyttää, että hakijalla on oikeus hanketta varten tarvittaviin alueisiin tai että hakijalle myönnetään tällainen oikeus (VL 3:4). Kaikkien vesilain mukaisten hankkeiden yhteydessä käyttöoikeutta ei kuitenkaan tarvita. Esimerkiksi ruoppaushankkeita varten ei ole vesilupaharkinnassa vakiintuneen käytännön mukaan tarvittu käyttöoikeutta (Soininen 2013). Ruoppausluvan myöntämisen yhteydessä on voitu todeta, ettei ruoppausta varten vaadita käyttöoikeutta tai että hakija on sopinut asiasta alueen omistajien kanssa (ks. esim. ESAVI 6454/2023 ja ESAVI 27140/2022).

Siten ei ole selvää, tarvitaanko vesilain mukaista järviruo'on niittolupaa varten vesialueen käyttöoikeus. Aluehallintoviraston edustajat totesivat haastatteluissa, että ruoppaushankkeilta ei ole edellytetty tällaista käyttöoikeutta, koska hankkeet ovat tilapäisiä, eivät tyypillisesti loukkaa yksityisten etuja ja asianosaisilla ei yleensä ole niihin liittyviä intressejä.

Verrattuna ruoppaushankkeisiin järviruo'on niiton haitalliset ympäristövaikutukset, kuten veden samentuminen, ovat usein vähäisempiä ja positiiviset vaikutukset merkittävämpiä. Niittohankkeet voivat kuitenkin vaikuttaa selvemmin esimerkiksi rannan maisemakuvaan ja vapaa-ajankäyttöön. Niittotoiminnan huolellisella suunnittelulla tällaiset haitalliset vaikutukset voidaan minimoida.

Ruoppauslupien vakiintunut käytäntö siitä, että käyttöoikeutta ei tarvita, ilmentää vesilain mukaisen käyttöoikeuden tarpeellisuusharkinnan joustavuutta. Verrattuna ruoppaukseen järviruo'on niitto on myös tilapäinen toimenpide, mutta se kohdistuu tyypillisesti laajemmalle alueelle. Ruoppaus- ja niittohankkeet eroavat myös poistettavan materiaalin taloudellisen arvon perusteella. Ruoppaushankkeiden käytännön valossa järviruo'on niiton fyysiset vaikutukset eivät kuitenkaan välttämättä aiheuta tarvetta käyttöoikeuden perustamiselle. Tässä suhteessa toimenpiteen haitattomuudella yksityisille eduille on ratkaiseva merkitys.

Käyttöoikeuden perustaminen

Jos käyttöoikeus tarvitaan vesiluvanvaraiselle niittohankkeelle, luvan myöntämisen edellytyksenä on, että hakija hallitsee aluetta pysyvällä käyttöoikeudella tai että hakijalle myönnetään käyttöoikeus

lupamenettelyssä (VL 3:4.3). Luvituksen yhteydessä käyttöoikeus voidaan perustaa vain vesilaissa säädettyihin tarkoituksiin, ja vesialueen omistussuhteilla on olennainen merkitys sääntelyn soveltamisessa.

Käyttöoikeuden perustamiseksi lupamenettelyssä on vesilaissa kolme vaihtoehtoa, joista yksikään ei sovellu järviruo'on niittoon ilman ongelmia:

1. Hakijalle voidaan myöntää vähäinen käyttöoikeus toisen alueeseen, jos kyse on vähäisestä tai tilapäisestä toimenpiteestä (VL 2:12). Vähäisyys viittaa tarvittavan käyttöoikeuden laajuuteen, muun muassa sen vaatimaan pinta-alaan (HE 262/2016 vp).
2. Järviruo'on niittohankkeiden kannalta ongelmana on, että niittoa ei mainita VL 2:12:n luettelossa toimenpiteistä, joita varten vähäinen käyttöoikeus voidaan perustaa. Luetelluista toimenpiteistä perkaustyön suorittaminen toisen alueella on tätä lähimpänä (ks. perkauksesta Laine 2017). Aluehallintoviraston ja oikeusministeriön edustajien haastatteluissa vähäisen käyttöoikeuden myöntämisessä niittohankkeille pidettiin haasteena niittohankkeiden laaja-alaisuutta, koska lainsäätäjän tarkoituksena on ollut vähäisen käyttöoikeuden myöntäminen ainoastaan suppea-alaisia hankkeita varten.

Vesilaissa perusmuotoisesta käyttöoikeudesta säädetään VL 2:13:ssä. Sen myöntämisen edellytyksenä on muun ohella se, että hakija hallitsee omistusoikeuden tai pysyvän käyttöoikeuden perusteella vähintään puolta tarvittavasta alueesta (VL 2:13). Tätä edellytystä saattaa olla niittohankkeissa vaikea täyttää ennen luvan hakemista. Lisäksi niittämistä ei mainita lainkohdassa tarpeena, jota palvelemaan käyttöoikeus voidaan perustaa. Perusmuotoisen käyttöoikeuden perustaminen ei siten tule ongelmitta kyseeseen niittohankkeiden yhteydessä.

3. Vesilain 2 luvun 13 a §:n mukaisille yleisen tarpeen vaatimille hankkeille voidaan myöntää oikeus toisen alueeseen ilman yllä tarkoitettuja käyttöoikeuden vähäisyyden tai alueen hallinnan edellytyksiä. Tällöin hankkeen tulee edistää merkittävää yleistä etua, kuten yleistä virkistyskäyttöä tai luonnonsuojelua. Myös yksityisen toteuttama hanke voi edistää yleistä tarvetta (HE 262/2016 vp). Oikeuskäytännössä vesistöjen kunnostushankkeet ovat usein täyttäneet yleisen tarpeen vaatimuksen. Teollisen mittakaavan niittohankkeella voi olla merkittäviä positiivisia vaikutuksia esimerkiksi luonnon monimuotoisuuteen.

Niittohankkeen yhteydessä yleisen tarpeen vaatimuksen täyttymistä saattaa olla vaikea osoittaa. Intressien merkittävyyden arvioinnissa voidaan kuitenkin tukeutua luonnon-, vesien- ja merenhoidon suunnitelmiin, joista niitto mainitaan merenhoidon toimenpideohjelmassa. Toimenpideohjelmassa todetaan, että niittotoimenpiteitä tulisi kohdistaa sellaisille alueille, joissa toimilla on myönteinen vaikutus luonnon monimuotoisuuteen ja aineiden pidättymiseen. Potentiaalisten niittokohteiden selvittämisen jälkeen kohteille tulisi tehdä kunnostussuunnitelma, minkä jälkeen niittohankkeet voidaan toteuttaa (Suomen merenhoitosuunnitelman toimenpideohjelma vuosille 2022–2027).

Ruotsin ja Ahvenanmaan lainsäädäntö

Ruotsin lainsäädäntö

Järviruo'on niittoa ei tunnisteta Ruotsin lainsäädännössä omana hanketyyppinään, vaan siihen sovelletaan yleistä vesienkäyttöä koskevaa sääntelyä. Ruotsin ympäristölainsäädäntö on kodifioitu ympäristökaaren (miljöbalk 1998:808). Ympäristökaaren lisäksi vesitalouslaissa (lag om vattenverksamhet 1998:812) säädetään vesienkäytöstä. Niittohankkeisiin sovellettava menettely määräytyy tapauskohtaisesti toiminnan laajuuden, vaikutusten ja hankealueen perusteella.

Ruotsin ympäristökaaren 11 luvun 3 §:n mukaan vesitaloushankkeella (vattenverksamhet) tarkoitetaan esimerkiksi rakentamista, veden poistamista, ruoppaamista tai mitä tahansa muuta vesistössä suoritettavaa toimenpidettä, jonka seurauksena on vesistön syvyyden tai sijainnin muuttuminen. Vesitaloushankkeet ovat yleisesi luvanvaraisia (ympäristökaaren 11:9), mutta esimerkiksi tietäntyyppisille ruoppaushankkeille tai hankkeille, joista ei ennakolta arvioiden aiheudu yksityisen tai yleisen edun loukkauksia, ei tarvita vesitalouslupaa (ympäristökaaren 11:12 ja 11:15). Tietyt toiminnot ovat ilmoituksenvaraisia (ympäristökaaren 11:9 a) ja muistakin toiminnoista tulee tehdä ilmoitus valvontaviranomaiselle kuulemista varten, jos toimenpide voi muuttaa ympäristöä merkittävästi (ympäristökaari 12:6).

Ruotsissa vesialueet ovat pitkälti yksityisomistuksessa. Niittohankkeisiin sovellettava menettely vaikuttaa siihen, millainen käyttöoikeus toisen alueella

toimimiseen vaaditaan. Jos hanke katsotaan vesitalouslain mukaiseksi vesitaloushankkeeksi, noudatetaan vesitalouslain säännöksiä hallinto-oikeuksista.

Vesitalouslain 2:1:n mukaan toiminnan harjoittaminen edellyttää, että toiminnanharjoittaja hallitsee vesialuetta. Toisen omistamalla vesialueella ei pääsäännön mukaan voi toimia ilman alueen hallintaa tai suoraan lain nojalla perustettavaa käyttöoikeutta. Vesitalouslain hallintaedellytys voi täytyä viranomaispäätöksen perusteella, jos vesitaloushankkeeseen liittyy tiettyjä yleisen edun mukaisia toimintoja, kuten vesistön säännöstelyä tai vedenottoa yleistä vesihuoltoa varten (vesitalouslain 2:4). Lisäksi hallintaedellytys täyttyy suoraan vesitalouslain 2:5:n nojalla, jos kyseessä on vesialueen ruoppaus vesistöolosuhteiden säilyttämiseksi tai ennallistamiseksi. Muissa tapauksissa alueella toimimisesta tulee sopia alueen omistajan kanssa.

Kaikkiaan järviruo'on niittohankkeiden luvantarve-kynnyksen ylittyminen ei ole Ruotsissa oikeudellisesti selväpiirteistä. Tässä suhteessa ratkaisevia ovat hankkeen vaikutukset. Luvanvaraisen niittohankkeen alueen käytöstä tulee sopia yksityisoikeudellisin sopimuksin, ellei hankkeen katsota rinnastuvan vesitalouslain 2:5:n mukaisiin ruoppaushankkeisiin. Vaikka ruovikon niittoa ei katsottaisi vesitalouslain soveltamisalaan kuuluvaksi vesitaloushankkeeksi, tulee vesialueen käytöstä sopia alueen omistajan kanssa.

Kuva: Michelle Kozlova

Ahvenanmaan lainsäädäntö

Ahvenanmaan lainsäädäntö ei sisällä hankekoh-
taista järviruo'on niiton sääntelyä. Vesilakia (Vat-
tenlag för landskapet Åland, 1996:61) sovelletaan
yleisesti pintavesien käyttöön, suojeluun ja hoitoon
(vesilain 1:2).

Vesitaloushankkeiksi luetaan Ahvenanmaan vesilain
perusteella sellaiset toimenpiteet, jotka vaikuttavat
vesiin. Näitä ovat esimerkiksi ojitus, rakentaminen,
paalutus ja ruoppaus (vesilain 1:3). Vesitaloushank-
keiden toteuttaminen ja toisen omistaman alueen
hyödyntäminen on luvanvaraista, jos hanke vaikut-
taa yksittäisen oikeudenhaltijan oikeuksiin eivätkä
kaikki asianomaiset oikeudenhaltijat ole hyväksy-
neet sitä (vesilain 6:15). Lisäksi eräät toiminnot,
kuten yli 500 neliömetrin alueen ruoppaaminen, ovat
suoraan lain nojalla luvanvaraisia (vesilain 6:15).

Vesitaloushankkeen toteuttaminen edellyttää ve-
silain 2 luvun mukaista oikeutta tai käyttöoikeutta
alueeseen. Ahvenanmaalla vesialueet ovat pitkälti
yksityisomistuksessa ja usein osakaskuntien yhteis-
omistuksessa. Vesilain 2:3–4:n mukaan omistajalla
on oikeus määrätä vesialueesta, jollei lain säännök-
sistä muuta johdu. Vesilain 3 luvussa säädetään ve-
sitaloushankkeille perustettavista käyttöoikeuksista,
mutta nämä käyttöoikeussäännökset eivät sovellu
suoranaisesti niittohankkeisiin (ks. vesilain 3:2–4).
Lisäksi jokaisella, jolle aiheutuu vahinkoa liettymis-
estä tai muuta vastaavaa haittaa vesistön käytölle,
on oikeus ryhtyä haitan poistamiseksi tarpeellisiin
toimenpiteisiin (VL 2:9), ja vesilaissa säädetään
myös oikeudesta suorittaa pienimuotoisia ruop-
paustöitä toisen alueella, jos tästä ei aiheudu merkit-
tävää haittaa (VL 3:6.1–2).

Järviruo'on niittämistä vesiympäristöissä ja ran-
nikoilla ei Ahvenanmaalla pääsääntöisesti pidetä
vesitaloushankkeena, minkä vuoksi sitä varten ei
yleensä vaadita vesilupaa. Niittohankkeisiin tulee
kuitenkin saada alueen omistajien suostumus, jos
ne eivät rinnastu esimerkiksi haitan poistamiseen tai
pienimuotoisiin ja haitattomiin ruoppaushankkeisiin.

Kaikissa niittohankkeissa on noudatettava vesi-
laissa tarkoitettuja yleisiä velvollisuuksia. Näihin
kuuluvat jokaisen velvollisuus suojella ja hoitaa pin-
tavesiä parhaan kyvyn ja mahdollisuuksien mukaan.

Vertailu Suomen oikeustilaan

Ruotsin ja Ahvenanmaan oikeustila suhteessa teolli-
sen mittakaavan järviruo'on niittoon on samankaltai-
nen kuin Suomessa. Lainsäädännössä ei tunnisteta
niittohankkeita omana hanketyypinään, ja sovellet-
tava menettely määräytyy hankkeen vaikutusten ja
hankealueen mukaan. Myös vesialueiden omistus
on kaikissa kolmessa järjestelmässä järjestetty
samaan tapaan, ja niittohankkeita varten tarvitaan
alueen omistajan suostumus tiettyjä poikkeuksia
lukuun ottamatta.

Samaan tapaan kuin Suomessa Ruotsissa ja Ah-
venanmaalla ei ole selvää, mitä sääntelyä teollisen
mittakaavan niittohankkeisiin sovelletaan ja miten
käyttöoikeudet alueeseen voidaan järjestää. Tämä
aiheuttaa epävarmuuksia niittohankkeiden toteutta-
miseen.

Oikeudellisen sääntelyn kehittämisen tarpeet ja ratkaisut Suomessa

Oikeuden soveltaminen ja tulkinta

Vesialueella tapahtuvan järviruo'on niiton oikeudelliset haasteet tiivistyvät kysymykseen oikeudesta niittotoimintaan toisen alueella. Käyttöoikeuden lisäksi niittohankkeen tulee täyttää muut vesi- ja luonnonsuojelulainsäädännön edellytykset. Niin käyttöoikeuksien kuin niiton muiden edellytysten ratkaiseminen on sidoksissa hankkeen vaikutuksiin.

Luvantarve

Vesilainsäädännön perusteella tulee ensinnäkin ratkaista kysymys siitä, tarvitaanko niittohankkeella vesilain mukainen lupa. Ilmoitusmenettelyyn perustuva haitan poistaminen (VL 2:6 ja 2:15) tuskin soveltuu laajamittaisiin niittohankkeisiin. Jää tapauskohtaisen harkinnan varaan, ylittääkö teollisen mittakaavan niittohanke vesilain luvantarvekynnyksen.

Vaikka niittohanke ei ylittäisi luvantarvekynnystä, luvan hakeminen sille voi olla hyödyllistä kahdessa suhteessa. Ensinnäkin lupamenettelyssä voidaan ratkaista käyttöoikeuskysymykset eli se, i) tarvitaanko niittohanketta varten vesilain mukaista käyttöoikeutta ja ii) voidaananko käyttöoikeus myöntää. Toiseksi vaikka luvan hakeminen on työläs ja aikaa vievä prosessi, takaa vesilupa toiminnalle selvät oikeudelliset puitteet ja suojaa sen pysyvyyttä.

Käyttöoikeudet

On oikeudellisesti epäselvää, miten järviruo'on niiton käyttöoikeuskysymykset tulee ratkaista vesilupaprosessissa. Vesilain käyttöoikeussääntelystä ei voida päätellä, lukeutuuko niitto käyttöoikeutta edellyttäviin toimenpiteisiin ja millä perusteella käyttöoikeus voidaan myöntää. Niitossa poistetaan biomassaa toisen alueelta, mutta vesialueen pohjaan ei tavallisesti kajota. Niiton vaikutukset ovat tilapäisiä, mutta toimenpide aiheuttaa ympäristössä näkyvän fyysisen muutoksen.

Niittohankkeiden käyttöoikeuksista voidaan esittää kolme tulkintaa:

1. Niittohanketta varten ei tarvita lainkaan vesilaissa tarkoitettua käyttöoikeutta vesiluvan lisäksi. Käyttöoikeuden myöntämisen tarpeettomuutta voidaan perustella hakemalla analogiatukea ruoppaushankkeista, joille ei vakiintuneen käytännön mukaan tarvita käyttöoikeutta. Samaa tapaansa kuin ruoppaushankkeiden ympäristövaikutukset ovat niiton vaikutukset ja siitä aiheutuvat omistajan käyttörajoitukset tilapäisiä ja vähäisiä. Niittohankkeet ovat laaja-alaisia, mutta hajaantuvat useille vesialueille ja kohdistuvat niille vain aika ajoin. Ruoppaushankkeiden paikalliset vesistövaikutukset ovat usein niittohankkeita haitallisempia.
2. Niittoa varten voidaan myöntää VL 2:12:ssä tarkoitettu vähäinen käyttöoikeus. Vaikka niittoa ei mainita lainkohdassa vähäisen käyttöoikeuden myöntämisen perusteena, ovat sen vaikutukset tavallisesti vähäisiä ja tilapäisiä. Epäselvää kuitenkin on, ovatko teollisen mittakaavan niittohankkeet liian laaja-alaisia VL 2:12:n tarkoitusta silmällä pitäen.
3. Niittohanke täyttää VL 2:13 a:ssä tarkoitetun yleisen tarpeen vaatimuksen ja hankkeelle voidaan myöntää käyttöoikeus, vaikka hakija ei hallitsisi osaakaan niittoa varten tarvittavista vesialueista. Käyttöoikeuden myöntäminen VL 2:13 a:n nojalla edellyttää, että hanke edistää kokonaisuutena arvioiden merkittävästi yleisten intressien toteutumista. Mikäli niittohankkeet toteutetaan esimerkiksi merenhoidon toimenpideohjelmaan ja ranta-alueiden monitavoitteelliseen suunnitteluun pohjautuen, voisi VL 2:13 a:n mukainen yleinen tarve täytyä. Tulkinta yleisen tarpeen täyttymisestä voi perustua vesien-, luonnon- ja ympäristönhoidollisten samoin kuin virkistyskäytön tavoitteiden edistämiseen.

Niittohankkeen huolellinen suunnittelu

Jos järviruo'on niittohankkeelle haetaan vesilupaa, se todennäköisesti täyttää vesilain intressivertailu-edellytyksen. Joissain tapauksissa sen saatetaan tulkita olevan myös yleisen tarpeen edellyttämä hanke. Näiden edellytysten täyttämiseksi hanke on kuitenkin toteutettava siten, että sen taloudelliset, ympäristölliset ja mahdolliset muut edut ylittävät selvästi siitä aiheutuvat menetykset, kuten ympäristöhaitat. Hankkeella ei myöskään saa olla luonnon-suojelulain vastaisia seurauksia.

Vesilupahakemusta varten niittohanke tulee suunnitella huolellisesti, arvioida sen vaikutukset ja minimoida haitalliset vaikutukset. Niittohankkeen vaikutukset ja siten sen oikeudelliset toteuttamisedellytykset ovat pitkälti kiinni niiton toteutustavasta. Niittokohteiden valinnan ja niiton toteutustavan suunnittelussa voidaan käyttää hyväksi ranta-alueiden monikäyttösuunnitelmia.

Lainsäädännön kehittämisen tarpeet

Järviruo'on niiton oikeudellisten edellytysten selventäminen ei edellytä mittavia muutoksia lainsäädäntöön. Vesilain sääntelyn kehittämiseen voidaan esittää kolme vaihtoehtoa:

1. VL 2:6:ssä tarkoitetun haitan poistamisedellytyksen muuttaminen siten, että laajan mittakaavan järviruo'on niitto sisällytetään haitan poistamisen toimenpiteeksi. Tämä laventaisi selvästi sääntöksen nykyistä soveltamisalaa, mutta muutoksen pohjalta teollisen mittakaavan niitto voitaisiin toteuttaa riidattomasti haitan poistamisena. Asiasta voitaisiin ilmoittaa järjestäytymättömälle osakaskunnalle valtion viranomaisen ja kunnan verkkosivuilla, eikä käyttöoikeuksien järjestäminen olisi tarpeen.
2. Sen selventäminen vesilaissa, minkälaiselle hankkeelle tarvitaan oikeus hankkeen toteutusalueeseen. Vesilain nykyisestä sanamuodosta ei ilmene, että esimerkiksi ruoppaushankkeelle ei tarvita käyttöoikeutta vesiluvan lisäksi, vaikka kyse on konkreettisesta fyysisestä puuttumisesta toisen vesialueeseen. Selvennys voitaisiin tehdä siten, että ruoppaushankkeiden lisäksi tietyn tyyppiselle niittohankkeelle ei tarvittaisi erikseen käyttöoikeutta vesiluvan lisäksi.
3. Niittohankkeet voitaisiin sisällyttää VL 2:12:ssä toimintoihin, joiden perusteella toisen alueeseen voidaan myöntää vähäinen käyttöoikeus. Tämä laventaisi pykälän soveltamisalaa pinta-alaltaan laajaan niittotoimintaan, mutta tarvittaessa sääntöksessä voitaisiin korostaa sen soveltamisen edellytyksenä niiton tilapäisyyttä ja vähäisyyttä tietyllä vesialueella. Muutoksen perusteella olisi selvää, että tietyn tyyppisille niittohankkeille olisi mahdollista myöntää vesilain perusteella vähäinen käyttöoikeus vesiluvan yhteydessä.

Kuva: Ilkka Vuorinen / John Nurmisen Säätiö

Päätelmät

Järviruo' on teollisen mittakaavan niittohankkeen vesilain mukaiset toteuttamisedellytykset ovat riippuvaisia hankkeen toteutustavasta, vaikutuksista ja sitä varten tarvittavista käyttöoikeuksista. Niittohankkeelle ei välttämättä aina tarvita vesilain mukaista lupaa, mutta luvan hakeminen voi olla toiminnanharjoittajalle hyödyllistä toiminnan pysyvyyden varmistamiseksi ja käyttöoikeuskysymysten ratkaisemiseksi.

Järviruo' on teollisen mittakaavan niiton oikeudelliset haasteet tiivistyvät käyttöoikeusky-symyksiin. Olemme edellä esittäneet tulkintaratkaisuksi tähän, että vesiluvan myöntämisen yhteydessä

1. niittohankkeelta ei vaadita käyttöoikeutta,
2. sille myönnetään vähäinen käyttöoikeus (VL 2:12) tai
3. hanke katsotaan tietyin edellytyksin yleisen tarpeen vaatimaksi (VL 2:13 a).

Kaikki näistä vaihtoehdoista sisältävät oikeudellisia haasteita, minkä takia on syytä harkita pieniä muutoksia vesilakiin.

Lainsäädännön kehittämiseksi olemme esittäneet vaihtoehtoiksi

1. laajan mittakaavan niiton sisällyttämistä VL 2:6:ssä tarkoitettuihin haitan poistamistoimintoihin,
2. vesilain selventämistä sen suhteen, että tietyn tyyppisille hankkeille ml. laajat niittohankkeet ei vaadita käyttöoikeutta hankealueeseen, ja
3. niittohankkeiden sisällyttämistä VL 2:12:ssä tarkoitettuihin toimintoihin, joi-den perusteella toisen alueeseen voidaan myöntää vähäinen käyttöoikeus.

Kaikki näistä muutoksista tarkoittaisivat pieniä muutoksia vesilain nykyisten säännösten tarkoituksiin, minkä takia ne edellyttäisivät huolellista valmistelua.

Järviruo' on niittohankkeiden huolellisen suunnittelun avulla voidaan edesauttaa luvan saantia ja käyttöoikeuskysymysten ratkaisemista. Niittohankkeet on syytä tuoda esille vesien- ja merenhoidon suunnittelussa, jos niiden tarkoituksena on edistää vesien tilaa. Hankkeiden eri intressit huomioon ottavaa suunnittelua on mahdollista tarkentaa edelleen ranta-alueen monikäyttösuunnitelmassa. Huolellisen suunnittelun pohjalta on mahdol-lista arvioida, miten niittohanke edistää yleisiä etuja ja joissain tapauksissa myös VL 2:13 a:ssä tarkoitettua yleistä tarvetta, mikä voi toimia niittohanketta varten tarvittavien käyttö-oikeuksien oikeudellisenä perusteena.

Lähdeluettelo

Alho, Pekka – Norokytö, Noora – Savela, Nina – Simi, Päivi – Tornikoski, Jerome, Opas ruovikoiden niiton suunnitteluun ja ruo'ön hyötykäyttöön. Turun ammattikorkeakoulu ja John Nurmisen Säätiö 2023.

ELY-keskus, [Järviruo'ön tietopankki \(ely-keskus.fi\)](http://ely-keskus.fi)

Etelä-Suomen aluehallintovirasto:

- Päätös 13.9.2018 dnro 2127/2017
- Päätös 21.2.2023 dnro 27140/2022
- Päätös 22.11.2023 dnro 6454/2023

HE 277/2009 vp, Hallituksen esitys Eduskunnalle vesilainsäädännön uudistamiseksi.

HE 262/2016 vp, Hallituksen esitys Eduskunnalle vesilainsäädännön käyttöoikeussäätelyn uudistamiseksi.

Hollo, Erkki, Vesioikeus. Edita Publishing Oy 2021. 2. uudistettu painos.

Hyvärinen, Helena – Usva, Kirsi – Saarenketo, Pauli – Juhanoja, Sirkka – Tuhkanen, Eeva-Maria, Uutta liiketoimintaa vesistöjen ravinteista. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 39/2017.

Joensuu, Ilona – Myllyviita, Tanja – Vilppo, Teemu – Huttunen, Markku, Järeästi järviruo'osta pohjamutia myöten. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 46/2014.

Korkein hallinto-oikeus:

- KHO 2004:45
- KHO 18.10.2004 t. 2590
- KHO 2019:166.

Klemola, Hannu – Härjämäki, Kimmo – Pihlaja, Kati (toim.), Opas ranta-alueiden monikäyttösuunnitteluun. Maa-seutuverkoston esite 2013.

Laamanen, Maria – Suomela, Janne – Ekebom, Jan – Korpinen, Samuli – Paavilainen, Pekka – Lahtinen, Titta – Nieminen, Satu – Hernberg, Anna (toim.), Suomen merenhoitosuunnitelman toimenpideohjelma vuosille 2022–2027. Ympäristöministeriön julkaisuja 2021:30.

Laine, Elina, Vesienhoidon ja vesioikeudellisten velvoitteiden yhteensovittaminen. Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen raportteja 59/2017.

Soininen, Niko, Vesioikeudellinen yhteisö vesistön ruoppaushankkeissa. JÄREÄ-hanke, selvitys 2013.

Central Baltic Programme

BalticReed

Hanke saa rahoituksensa EU:n Interreg Central Baltic -ohjelmasta, joka rahoittaa rannikon ja meriympäristön tilaa parantavia, rajat ylittäviä yhteistyöhankkeita

Lisätietoja:

Michelle Kozlova

Koordinaattori, BalticReed-hanke
Varsinais-Suomen ELY-keskus
michelle.kozlova@ely-keskus.fi
0295 022 135, vaihde 0295 038 000

Pekka Salminen

Strategiapäällikkö
Varsinais-Suomen ELY-keskus
pekka.salminen@ely-keskus.fi
0295 022 045, vaihde 0295 038 000

Politiikkasuositus: Järviruo'on teollisen mittakaavan niitto
– vesioikeudelliset ratkaisut

Elina Heikkilä, Antti Belinskij, Michelle Kozlova (toim.)

978-952-398-302-1 (PDF)

BalticReed-hanke
Varsinais-Suomen ELY-keskus
2025